

METODICKÁ SMERNICA NA AKREDITÁCIU**MSA – V/03****SVEDECKÉ POSUDZOVANIE VALIDAČNÝCH
A VERIFIKAČNÝCH ORGÁNOV****Schválil: Ing. Štefan Král, PhD.
Riaditeľ SNAS**

Účinnosť od: 22.11.2024	Vydanie: 4 Aktualizácia: 1	Označenie RD: MSA – V/03
----------------------------	-------------------------------------	-----------------------------

- Tento dokument bol vytvorený elektronicky -

Spracoval: **Ing. Renáta Kuťková**

Dátum spracovania: 08.11.2024

Preskúmal: **Ing. Jaroslav Remža, PhD.**

Nadobudnutím účinnosti tejto MSA končí účinnosť MSA -V/03 zo dňa 29.03.2024.

Táto MSA neprešla jazykovou úpravou.

Metodické smernice na akreditáciu sa nesmú rozmnožovať a kopírovať na účely predaja.

Dostupnosť MSA: <https://www.snas.sk>

Obsah

1	ÚVOD	4
2	POUŽITÉ SKRATKY	4
3	SÚVISIACE DOKUMENTY	4
4	POSTUP PRI VÝKONE SVEDECKÉHO POSUDZOVANIA	5
5	SPRÁVA ZO SVEDECKÉHO POSUDZOVANIA	6
6	KRITÉRIÁ PRE VÝBER A VÝKON SVEDECKÝCH POSÚDENÍ.....	6

1 ÚVOD

Touto metodickou smernicou sa upravuje postup pri svedeckom posudzovaní validačných a verifikačných orgánov v zmysle EN ISO/IEC 17029: 2019 a EN ISO 14065: 2021, ktorá je záväzná pre pracovníkov akreditačného orgánu a žiadateľov o akreditáciu.

2 POUŽITÉ SKRATKY

EA	Európska akreditácia (European Accreditation)
EN	Európska norma
ES	Európske spoločenstvo
EÚ	Európska únia
ETS	Systém obchodovania s emisiami (Emission Trading System)
IAF	Medzinárodné akreditačné fórum (International Accreditation Forum)
IEC	Medzinárodná elektrotechnická komisia (International Electrotechnical Commission)
ISO	Medzinárodná organizácia pre normalizáciu (International Organisation for Standardization)
M	povinný (Mandatory)
MD	povinný dokument (Mandatory Document)
MSA	Metodická smernica na akreditáciu
PS	Posudzovacia skupina
SNAS	Slovenská národná akreditačná služba
VVB, V	Validačný a verifikačný orgán (Validation and Verification Body)
Z. z.	Zbierka zákonov

3 SÚVISIACE DOKUMENTY

Označenie dokumentu:	Názov dokumentu:
EN ISO/IEC 17029: 2019	Posudzovanie zhody. Všeobecné princípy a požiadavky na orgány validácie a verifikácie
EN ISO 14065: 2021	Všeobecné princípy a požiadavky na orgány, ktoré overujú a validujú environmentálne informácie
EN ISO 14064-3: 2019	Skleníkové plyny. Časť 3: Pokyny na overovanie a validáciu výrokov o skleníkových plynch
ISO 14066: 2023	Environmentálne informácie. Požiadavky na spôsobilosť tímov, ktoré validujú a overujú environmentálne informácie
EN ISO 14064-1: 2019	Skleníkové plyny. Časť 1: Pokyny na kvantifikáciu emisií a odstránení skleníkových plynov a podávanie správ na úrovni organizácie
EN ISO 14064-2: 2019	Skleníkové plyny. Časť 2: Pokyny na kvantifikáciu a monitorovanie zníženia emisií a zvýšenia odstránení skleníkových plynov a podávanie správ na úrovni projektu
EN ISO 14067: 2018	Skleníkové plyny. Uhlíková stopa produktov. Požiadavky a pokyny na kvantifikáciu

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2067	o overovaní údajov a o akreditácii overovateľov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES
Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/2084	ktorým sa mení a opravuje vykonávacie nariadenie (EÚ) 2018/2067 o overovaní údajov a o akreditácii overovateľov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES
Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2024/1321	ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2018/2067 o overovaní údajov a o akreditácii overovateľov
Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2066	o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, ktorým sa mení nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012
Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/2085	ktorým sa mení a opravuje vykonávacie nariadenie (EÚ) 2018/2066 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES
Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/2122	ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2018/2066, pokiaľ ide o aktualizáciu monitorovania a nahlasovania emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES
Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady	o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES
Zákon č. 414/2012 Z. z.	o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
MSA-02	Logo a značky SNAS, odkazy na akreditáciu
MSA-04	Postup pri akreditácii
MSA-V/01	Oblasť a rozsah akreditácie validačných a verifikačných orgánov
MSA-V/02	Závazný dokument IAF na aplikáciu ISO 14065: 2020 (IAF MD 6: 2023)
MSA-V/04	Dokument EA pre akreditáciu overovacích orgánov na účely smernice EÚ ETS (EA-6/03 M: 2022)

4 POSTUP PRI VÝKONE SVEDECKÉHO POSUDZOVANIA

Svedecké posudzovanie je neoddeliteľnou súčasťou procesu posudzovania, pri ktorom sa sleduje a hodnotí postup členov tímu VVB pri overovaní.

PS hodnotí prípravu na výkon overovania, výkon overovania a zhodnotí celkový priebeh výkonu overovania, vrátane efektívnosti a spôsobu jeho výkonu, ako aj dodržiavania dokumentovaných postupov, predpisov a noriem pri overovaní.

5 SPRÁVA ZO SVEDECKÉHO POSUDZOVANIA

Zo svedeckého posudzovania sa vypracováva Správa, v ktorej je zhodnotený priebeh overovania a jeho súlad s predpismi platnými u VVB, zdokumentovanými v jeho dokumentácii.

Správa zo svedeckého posudzovania obsahuje:

- číslo služby, číslo registrovaného člena VVB, číslo osvedčenia VVB,
- normu a predpis, podľa ktorých sa vykonáva posudzovanie,
- mená a priezviská členov PS a ich funkcie,
- názov a adresu žiadateľa VVB, názov a adresu posudzovaného VVB,
- dátum vykonania svedeckého posudzovania,
- typ akreditačnej služby, ktorej je svedecké posudzovanie súčasťou,
- položku z rozsahu akreditácie, svedecky posudzovaný tím VVB, názov a adresu prevádzkovateľa/organizácie/klienta,
- hodnotenie: prípravnej fázy – príprava na výkon overovania; výkonu overovania – začatie overovania, rozdelenie úloh, overovanie, ukončenie overovania; hodnotenie výkonu overovania – efektívnosť a spôsob overovania, dodržiavanie dokumentovaných postupov/predpisov/noriem pri overovaní; celkové hodnotenie overovania – riziká, nehody, záver.

6 KRITÉRIÁ PRE VÝBER A VÝKON SVEDECKÝCH POSÚDENÍ

A/ Svedecké posúdenia pre overovanie podľa Prílohy I vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2018/2067, v znení vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2020/2084

Jednotlivé skupiny činností, ktoré sú predmetom overovania, sú definované podľa Prílohy I vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2018/2067, v znení vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2020/2084, vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2024/1321.

Zoskupenia skupín činností – klastre, sú definované v zmysle dokumentu EA-6/03 M: 2022, Príloha F (MSA-V/04), a sú používané na výber svedeckých posudzovaní.

Kritériá pre výber a výkon svedeckých posúdení sú podrobne popísané v MSA-V/04, pričom vo všeobecnosti platia nasledovné zásady:

- pri akreditácii sa vykonáva minimálne jedno svedecké posúdenie v každom klastru a v rozsahu činností, ktoré sú predmetom akreditácie.
- pri dohlade sa vykonáva minimálne jedno svedecké posudzovanie v každom klastru a v rozsahu činností, ktoré sú predmetom dohľadu. Ak je to aplikovateľné, zariadenia využívajúce CEMS musia byť svedecky posúdené minimálne raz za akreditačný cyklus.
- pri reakreditácii sa vykonáva minimálne jedno svedecké posudzovanie v každom klastru a v rozsahu činností, ktoré sú predmetom reakreditácie. Počas reakreditácie sa musí potvrdiť, že všetky klastre v rámci akreditovaného rozsahu boli svedecky posúdené v akreditačnom cykle.

- pri rozšírení akreditácie sa vykonáva svedecké posudzovanie ako pri akreditácii a v rozsahu činností, ktoré sú predmetom rozšírenia.

Zoskupenia skupín činností do klastrov sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 1 Svedecké posúdenia pre overovanie podľa Prílohy I vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2018/2067, v znení vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2020/2084

Klaster	Skupina činností	Podskupina činností
A	1a, 1b 7	<ul style="list-style-type: none"> - Spaľovanie palív v zariadeniach, v ktorých sa používajú iba komerčné štandardné palivá vymedzené vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2018/2066, alebo kde sa v zariadeniach kategórie A alebo B používa zemný plyn. - Spaľovanie palív v zariadeniach bez obmedzenia - Výroba buničiny z dreva alebo iných vláknitých materiálov - Výroba papiera alebo lepenky
B	6	<ul style="list-style-type: none"> - Výroba cementového slinku - Výroba vápna alebo kalcinácia dolomitu alebo magnezitu - Výroba skla vrátane sklených vlákien - Výroba keramických výrobkov vypaľovaním - Výroba izolačného materiálu z minerálnej vlny - Sušenie alebo kalcinácia sadry alebo výroba sadrokartónu a iných výrobkov zo sadry
C	2, 8	<ul style="list-style-type: none"> - Rafinovanie minerálnych olejov - Výroba sadzí - Výroba amoniaku - Výroba organických chemikálií vo veľkom množstve krakovaním, reformovaním, čiastočnou alebo úplnou oxidáciou alebo podobnými procesmi - Výroba vodíka (H₂) a syntetického plynu reformovaním alebo čiastočnou oxidáciou - Výroba uhličitanu sodného (Na₂CO₃) a hydrogénuhličitanu sodného (NaHCO₃)
D	3, 4, 5	<ul style="list-style-type: none"> - Výroba koksu - Praženie alebo spekanie vrátane granulovania kovovej rudy (vrátane sírnej rudy) - Výroba surového železa alebo ocele (primárne alebo sekundárne tavenie) vrátane kontinuálneho liatia - Výroba alebo spracovanie železných kovov (vrátane ferozliatin) - Výroba sekundárneho hliníka - Výroba alebo spracovanie neželezných kovov vrátane výroby zliatin - Výroba primárneho hliníka (emisie CO₂ a PFC)

Klaster	Skupina činností	Podskupina činností
E	9	<ul style="list-style-type: none"> - Výroba kyseliny dusičnej (emisie CO₂ a N₂O) - Výroba kyseliny adipovej (emisie CO₂ a N₂O) - Výroba kyseliny glyoxalovej a glyoxylovej (emisie CO₂ a N₂O)
F	10, 11	<ul style="list-style-type: none"> - Zachytávanie skleníkových plynov zo zariadení, na ktoré sa vzťahuje smernica 2003/87/ES, na účely prepravy a geologického ukladania v úložisku povolenom podľa smernice 2009/31/ES - Preprava skleníkových plynov potrubiami na účely geologického ukladania v úložisku, ktoré je povolené podľa smernice 2009/31/ES - Geologické ukladanie skleníkových plynov v úložisku povolené podľa smernice 2009/31/ES
G	12	Letecké činnosti (údaje o emisiách a tonokilometroch)
H	98	Ostatné činnosti podľa článku 10a smernice 2003/87/ES

B/ Svedecké posúdenia pre overovanie podľa EN ISO 14064-1: 2019, a pre overovanie a/alebo validáciu podľa EN ISO 14064-2: 2019

Jednotlivé činnosti, ktoré sú predmetom overovania na úrovni organizácie, a overovania a/alebo validácie na úrovni projektu sú zoskupené do šiestich sektorov.

Požiadavky na výkon svedeckých posúdení sú pre jednotlivé sektory uvedené v nasledujúcej tabuľke. Tieto požiadavky sa vzťahujú na každý typ overovania – na úrovni organizácie, ako aj na úrovni projektu. Pri akreditácii celého rozsahu sektorov je preto potrebné vykonať 4 svedecké posúdenia pre overovanie na úrovni organizácie, a 4 svedecké posúdenia pre overovanie na úrovni projektu. Ak je súčasne požadovaná akreditácia aj pre validáciu na úrovni projektu, je potrebné vykonať 4 svedecké posudzovania pre overovanie a 1 svedecké posudzovanie pre validáciu.

Pri nasledujúcich posudzovaniach ako sú dohľady a reakreditácia, prípadne rozšírenie akreditácie, sa vykonáva minimálne jedno svedecké posudzovanie a v rozsahu činností, ktoré sú predmetom daného posudzovania.

Tabuľka 2 Svedecké posúdenia pre overovanie podľa EN ISO 14064-1: 2019, a pre overovanie a/alebo validáciu podľa EN ISO 14064-2: 2019

Č.	Sektor	Svedecké posúdenie
1	Priame emisie skleníkových plynov (okrem emisií z procesov) a nepriame emisie skleníkových plynov z dovážanej energie	Sektor 1 alebo Sektor 2

Č.	Sektor	Svedecké posúdenie
2	Emisie skleníkových plynov z procesov (nespaľovacie, z chemických reakcií a ďalšie)	Sektor 2
3	Emisie a odstránenie skleníkových plynov z poľnohospodárstva, lesníctva a ďalších spôsobov využívania pôdy (AFOLU)	Sektor 3
4	Emisie skleníkových plynov z hospodárskych zvierat	Sektor 4
5	Ukladanie uhlíka v geologických rezervoároch	Sektor 5 alebo Sektor 6
6	Emisie skleníkových plynov z rozkladu odpadového materiálu	Sektor 5 alebo Sektor 6

C/ Svedecké posúdenia pre overovanie podľa EN ISO 14067: 2018

Pri akreditácii pre overovanie podľa EN ISO 14067: 2018 sa vykonáva jedno svedecké posudzovanie, rovnako pri nasledujúcich posudzovaniach ako sú dohľady a reakreditácia.